

Tieslietu ministrija

Mediācijas attīstībai Latvijā būtisks ir komersantu viedoklis

Publicēts: 05.02.2020.

**NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020**

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

2016. gada 17.novembrī Tiesu administrācijā notika diskusija par mediācijas attīstību Latvijā. Diskusijas mērķis bija pārrunāt esošo situāciju mediācijas izmantošanā Latvijā un apspriest iespējamus risinājumus efektīvākai mediācijas kā alternatīvas strīdu risināšanas iespējas pielietošanai.□

Diskusijā piedalījās Tieslietu ministrijas, Tiesu administrācijas, Mediācijas padomes, Sertificētu mediatoru padomes, brīvo juridisko profesiju, akadēmisko un tālākizglītības iestāžu, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvji.

Diskusijas laikā Eiropas Tiesību institūta (European Law Institute) prezidente, pieredzējusi advokāte un mediatore komercietās Diāna Volis (Diana Wallis) dalījās labās prakses piemēros un pieredzē par mediācijas attīstību Eiropā. Diāna Volis atzīmēja, ka īpaša uzmanība jāvelta pušu informēšanai par mediāciju kā iespējamo risinājumu vēl pirms strīds ir radies. Eiropas Tiesību institūta prezidentes ieskatā mediācija nav izmantojama kā universāls līdzeklis visa veida strīdos un noteikti jāņem vērā līdzsvars iesaistīto pušu starpā, proti, indivīda un institūcijas strīda gadījumā mediācija nebūs piemērots strīda risināšanas veids.□

Diskusijā izskanēja viedoklis, ka izpētes vērtā ir Nīderlandes pieredze saistībā ar mediāciju ģimenes tiesību jomā. Savukārt mediācijas attīstīšanā būtisks ir mediācijas pakalpojuma potenciālo izmantotāju viedoklis.

Veicinot mediācijas izmantošanu komercstrīdos, ir jāuzklausā komersanti - viņu vēlmes un vajadzības strīda risināšanas procesā. Diskusijā tika pārrunāts, ka labas komercprakses veicināšanai savstarpējos līgumos būtu jāsekmē vienošanās par mediācijas izmantošanu ietveršana, kas ļautu strīdā iesaistītajām pusēm izvērtēt interesi un nepieciešamību pielietot mediāciju. Strīdu situācijās tas palīdzētu pusēm jau sākotnēji novirzīt to domstarpību risināšanu konstruktīvā gaisotnē, kas vērsta uz tālākas sadarbības iespēju, nevis uz strīda saasināšanu un pušu pretēju pozīciju nostiprināšanu.

□Diskusijas dalībnieku ieskatā ne mazāk svarīga loma ir arī šķīrējtiesas procesam un tā kvalitātei. Diskusijā kā piemērs tika minēta Apvienotās Karalistes šķīrējtiesu pieredze. Apvienotajā Karalistē pašlaik notiek diskusijas par jaunas normas ieviešanu - šķīrējtiesas nolēmumu publicēšanu, ja nav tiesiska iemesla to npublicēšanai. Minētais iezīmē tendenci arī šķīrējtiesu darbam kļūt caurskatāmākam un veicināt sabiedrības uzticēšanos. Latvijas Šķīrējtiesu likums pašlaik noteic, ka, ja puses nav vienojušās citādi, šķīrējtiesas process ir konfidenciāls.

Diskusijas noslēgumā Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Irēna Kucina secināja, ka būtiski ir turpināt viedokļu apmaiņu par alternatīvo strīdu risināšanas veidiem – mediāciju un šķīrējtiesu procesu – un to izmantošanas priekšrocībām. Turpmākajās diskusijās būtu jāiesaista komersanti, uz klausot uzņēmēju ieteikumus, vēlmes un ierosinājumus mediācijas un šķīrējtiesu procesa veiksmīgā attīstībā arī komercvidē.□

Ņemot vērā, ka Eiropas Sociālā fonda projektā "Justīcija attīstībai" plānotas tieslietu sistēmas un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvju kvalifikācijas pilnveides aktivitātes, kā arī Latvijas tieslietu sistēmas novērtējuma veikšana, iekļaujot arī mediacijas plašākas izmantošanas vērtējumu, projekta darbības tiks īstenotas, balstoties uz diskusijā paustajiem viedokļiem, kā arī turpmāk nodrošinot forumus profesionāļu domu apmaiņai.

Diskusija notika Eiropas Sociālā fonda projektā "Justīcija attīstībai". Projekta mērķis ir paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai. Projektā plānotas plašas kvalifikācijas pilnveides aktivitātes, tostarp konferences, diskusijas, pieredzes apmaiņas programmas, kā arī Latvijas tieslietu sistēmas novērtējums, aptverot arī alternatīvu strīdu risināšanas iespēju plašākas izmantošanas vērtējumu. Mediacijas tēma ir būtiska projekta ieviešanā, ņemot vērā mediacijas izmantošanas ietekmi uz tiesu sistēmas atslogošanu (efektivitātes paaugstināšanu) un komercdarbības vides pilnveidošanu.

Latvijas Sertificētu mediatoru padomes prezentācija: Mediacijas attīstība Latvijā

Papildu informācija

Projekts "Justīcija attīstībai" tiek īstenots ar Eiropas Savienības Sociālā fonda atbalstu specifiskā atbalsta mērķa 3.4.1. "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai" ietvaros. Projekta finansējums ir 11 028 343 *euro*, tostarp Eiropas Sociālā fonda finansējums 9 347 092 *euro* un valsts budžeta finansējums 1 654 251 *euro* apmērā.

Ar plašāku informāciju par projektu iespējams iepazīties [Tiesu administrācijas mājaslapā](#).

Informācija sagatavota Eiropas Sociālā fonda projektā Nr. 10.1.2.0/15/TP/008 "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai kā atbildīgajai iestādei informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanā".

Līva Rancāne

Tieslietu ministrijas
Sabiedrisko attiecību speciāliste ES fondu jautājumos
Tālrunis: 67036712, 28748349
E-pasts: Liva.Rancane@tm.gov.lv

<https://www.tm.gov.lv/lv/mediacijas-attistibai-latvija-butisks-ir-komersantu-viedoklis>